

Asia: VN/3920/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen laadun edellytyksistä (1 §)

Täydennyskoulutuksen laadun edellytyksiä on mahdollista tarkastella vasta kun käsite täydennyskoulutus on määritelty myös asetuksessa. Täydennyskoulutuksen on tuettava jatkuvaa ammatillista kehittymistä, joka on eri asia kuin perehdytys. Laadukkaalla koulutuksella vastataan asiakkaiden ja potilaiden tarpeisiin, sekä varmistetaan hoidon turvallisuus. Laadun mittaamiseen kuuluu olennaisesti seuranta- ja palautejärjestelmät, joita seurataan.

2. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen määrästä (2 §)

Asetuksessa on oltava kirjaus yhdenvertaisesta täydennyskoulutusmahdollisuudesta sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöille. Täydennyskoulutuksen määrä ja siihen osoitetut resurssit tulee yksilöidä eri ammattiryhmille, mutta vuosittaisen täydennyskoulutuksen määrä ei saa olla riippuvainen peruskoulutuksen pituudesta. Täydennyskoulutustarpeeseen vaikuttavat työtehtävien sisältö, työn vaatavuus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön ammatilliset kehittämistarpeet.

SuPer edellyttää, että työntekijällä on oikeus ja velvollisuus osallistua työnantajan maksamaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen vuosittain keskimäärin 3 - 10 päivänä. Työpaikoilla tulee laatia kehittämiskeskustelujen pohjalta työyksikkökohtaiset koulutussuunnitelmat, joiden pohjalta täydennyskoulutusta suunnitellaan ja toteutetaan. Sijaisjärjestelyt työyksiköissä on luotava sellaisiksi, että täydennyskoulutukseen osallistuminen on mahdollista.

Täydennyskoulutuksen vähimmäismäärä pitää olla kirjattuna asetukseen. SuPerin mielestä 3 päivää vuodessa on vähimmäismäärä täydennyskoulutusta sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöille. KT:n tilaston mukaan lähihoitajat pääsivät täydennyskoulutukseen keskimäärin 2,2 päivänä vuonna 2022. Määrän lisäksi on tärkeää kiinnittää huomiota myös täydennyskoulutuksen sisältöön ja

koulutuksen laatuun, että se vastaa henkilöstön osaamistarpeisiin sekä asiakkaiden ja potilaiden tarpeisiin.

3. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen arvioinnista ja seurannasta (3 §)

Vaikuttavuusarviointi on kirjoitettu hieman paremmin auki kuin luonnosvaiheessa, mutta edelleen lukija jää kysymään, miten seurantaa ja arviointia tehdään? Miten mitataan työntekijän osaamisen kasvua?

Vaikuttavuusarvioinnissa mainitaan myös täydennyskoulutuksesta aiheutuvien kustannusten seuranta. Henkilöstön täydennyskoulutukseen on hyvinvointialueiden talousarvioissa varattava tarvittava summa, jonka käyttöä on seurattava ammattiryhmäkohtaisesti.

Tilastotietoa täydennyskoulutuksen toteutumisesta tarvitaan edelleen. KT:n vuosittaiset raportit on julkaistu ammattiryhmittäin. Ammattikohtaisesti tuotetut raportit tuottaisivat vaikuttavampaa tietoa, samoin kuin raportit, joissa olisi eritelty sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erilaiset toimintaympäristöt.

4. Lausunnonantajan näkemykset asetuksen voimaantulosta (4 §)

Asetuksen voimaantulolla tuntuu olevan kova kiire, kuten nykyisen hallituksen toimeenpanoilla kautta linjan. Asetus tällaisenaan sisältää hyvin vähän konkretiaa, eikä edistä henkilöstön täydennyskoulutusmahdollisuuksien toteutumista.

5. Onko asetuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetuksella voidaan arvioida olevan?

-

6. Muita yleisiä huomioita ehdotuksesta?

Asetuksen perusteluissa on maininta hyvinvointialueen vastuusta huolehtia myös sen yksityisen palveluntuottajan, jolta hyvinvointialue ostaa palveluja, henkilöstön riittävästä täydennyskoulutuksesta. Itse asetuksesta tätä mainintaa ei löydy. Yksityissektorin asemaa ja sitä, miten asetus velvoittaa yksityissektorin työnantajia pitää tarkentaa.

Sekä asetuksesta että sen perusteluistakin puuttuvat sanktiot. Millaisia seuraamuksia siitä on hyvinvointialueille, jos heidän henkilöstölleen ei mahdollisteta ammatillista kehittymistä ja osaamista tukevaa täydennyskoulutusta.

Salo Jussi
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

Ojajärvi Sari
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry